

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijastovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medijastovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Anglija pa Rim.

V odločilnih krogih angleških je nedavno veliko pozornost vzbudila knjžica, katero je izdal dr. Capel in ktere napis se glasi: „Velika Britanija in Rim“, ali ima angleška kraljica vzdrževati diplomatsko zvezo z najvišim poglavarjem katoliške cerkve? Ta knjžica je bila v kratkem času prevedena v jezik francoski, laški in nemški. Na Angleškem pak je očevidno pripomogla k temu, da se odstranijo pelagoma stari angleški predsodki proti katoliški cerkvi, a osobito v odločujočih krogih je vzbudila prepričanje, da Anglija ne more biti dalje brez svojega diplomatskega zastopnika pri sv. stolici. Ker nam ni mogoče čitateljev seznaniti s celim obsegom te knjžice, ktera je pisana v zelo spravedljivim in v resnici diplomatskem duhu, zato navedemo v teh vrsticah le jedro njenega obsega:

Vse okoliščine, naj jih promotrujemo kakor koli, pričajo o velikem dobičku, ktere ga so imeli angleški kralji pravstem, da so vzdrževali diplomatsko zvezo s papežem, kateri je gava cerkve, matere vseh drugih cerkva. Blagor toliko milijonov katoliških podložnikov Nj. Veličanstva, osebna dostojnost in vrednost katolikov, ktera se poveča, ako vidijo, da se njihovemu največjemu poglavarju dostojna čast skazuje; dalje korist oziroma n ših zamorskih in večinoma še poganekih naselbin in konečno izdatna podpora, ktero dobimo od katoliške cerkve proti pogubonosnemu strupu socijalističnih nauk — to vse, pravi pisatelj, nas sili, da delamo brez prenehanja na to, da se ponovi diplomatska zveza z Rimom.

O tem, kaki poskusi so se delali v dosego tega namena od angleške strani v prejšnjih dobah piše mgr. dr. Capel sledeče:

Leta 1848. je podal markiz Lansdowne v skupščini lordov nasvet zakona, po katerem bi imela biti pripravljena diplomatska zveza našega dvora z Rimom. Lord Lansdowne je takrat djal, da sicer vsa določila, ktera se tikajo nasledništva na prestolu angleškem, strogo nasprotujejo vsakemu bližanju duhovnemu in cerkvenemu, nikakor pa nimajo kakega takega določila, ktero bi opoviralo diplomatsko zvezo z Rimom, ktera zveza bi bila Angliji ne v pogubo, marveč koristna v političnem in socialnem oziru. Lord Lansdowne je dalje dokazal, kako so se kralji protestantskih držav s papežem pogajali in mnogokrat se je morala Angleška poslužiti posredništva malih protestantskih držav, ako je hotela radi kake stvari se pogati z rimsko stolico. Že v početku francoske revolucije je priznala Angleška potrebo, se radi tega z rimsko stolico pogajati, pa bilo je brezuspešno. Kmalu pozneje postala je razmera med Londonom in Rimom napeta, ktero razmero določao označi to, da si Lord Hood, čegar brodovje je veliko trpelo v sredozemskem morji zaradi pomanjkanja pitne vode, ni smel obrniti do papeževe vlade za pomoč v tej nadlogi. Takrat je pisal Burke sam o tem:

Nikdo bi ne smel biti zbirčen, da bi zametaval korist in dobiček le zato, ker prihajata od papeža. Jaz očitno priznam, da bi rad vvel mnogo tesnejšo zvezo s papeževim dvorom, ko bi mogel sam odločevati v tej stvari. Ako tako koristne zveze zametujemo,

zaslužimo, da bo nam očitano to, kar je bilo do sedaj očitano od naše strani papežu. Ali kar se je bilo bati, se je že zgodilo; papeževemu dvoru pokazali smo neprijazno lice. Mnogo dobrega in koristnega smo že na ta način uničili s svojo nepristopnijo.

Nasvet od Lansdowna podanega zakona je bil z znatno večino sprejet in tudi časopisje se je prijazno o njem izreklo. Nesreča pak je hotela, da je bil temu zakonu pridan dodatek, kteri določuje, da ne sme kak katoliški duhovnik zastopati papeža na dvoru angleškem. Dodatek ta je bil dodan k zakonu po vplivu same krone. Zastonj se je takrat trudil lord Schrewsburg, da bi odstranil ta dodatek. Zastonj je dokazoval, da z isto pravico bi se lahko tudi papež branil sprejeti zastopnika protestanta, kakor se Nj. Veličanstvo brani sprejeti rimsko katoliškega duhovnika. To dokazovanje je po vsem resnično in mi moramo le dodati to, da bi bila velika razžalitev, ko bi Nj. Veličanstvo kraljica ne hotela trpeti mahomedana kot zastopnika turške države.

Od te dobe je minulo 30 let, v katerem času je mnogo predsodkov nehale in opravičeno je upanje, da zdaj bi se prišlo do zaželenega cilja, ko bi se smelo o tej stvari občno mnenje izjaviti.

O najnovejših poskusih angleške vlade diplomatsko zvezo s sv. stolico doseči se v dr. Capelovi knjžici le površno omenja in to gotovo iz tega vzroka, ker se noben katolik ne more vjemati z onim polovičarstvom, s kterim se Gladstonova vlada približuje k sv. stolici. Do Rima je sicer poslan irski katolik Erington, da bi tu delal za ustanovitev an-

Občni pregled notranjega stanja moskovske države od 15. veka do Petra Velikega.

Po Solonjevu in Illovajskem spisal
I. Staklasa.

(Dalje.)

Cerkv. Z utemeljenjem patrijaršstva se niso prava glavna duhovna ruske cerkve nič povečala, in sploh se stanje cerkve v Moskovske državi ni mnogo razlikovalo od stanja cerkve v starej Rusiji. Velitev patrijarha se je obavljala žrebom izmed nekoliko kandidatov duhovnih, ki so se po navadi zbrali v Moskvi, če car že poprej ni imel morda po svoje volji izbranega duhovna za to čast. V slučaju važnih cerkvenih zadev so se sezivali cerkveni zbori. Kakor je car v vseh važnih zadevah državnih pozival na svet patrijarha in umetneje duhovenstvo, tako so morali tudi po mestih vojvodi v vseh važnih slučajih posvetovati se z nadduhovniki. Višje duhovenstvo je imelo pravo v Moskovske državi prositi pred mestjansko oblastjo za unesrečene, predlagati pomilovanja za obsojene, ali v skrajnem slučaju vsaj ubla-

ženje kazni; po mestih pa so prebivalci, tlačeni po vojvodih, obračali se do nadduhovnega s prošnjami, da bi jih on branil in zastopal. Po samostanih so navadno muhi sami med seboj volili si igumena; duhovne pa so izbirali župljani ter se posvedočavali pisмено pred nadduhovnikom, da je izbrani duhoven dober človek. Če je vsled prošnje pomješčika (vlastelina) bil postavljen za duhovna njegov kmet ostali so otroci, ki so se poprej narodili, kmetje, drugi pa so bili slobodni. Kakor je v 16. veku važen zbor l. 1551 radi odstranjenja neredov cerkvenih, tako je tudi znamenit zbor 17. veka l. 1667; v le tem se je ustanovilo, da se na praznike ne sme delati in trgovati; da morajo duhovni svojo deco pripravljati za njihova mesta točno in vestno, ker zbor se je pri tej priložnosti prav ostro izrazil in potožil na preveliko nevednost selskega duhovenstva; svečnikom in djakonem je bilo zabranjeno seliti se od ene cerkve k drugej; bilo je zabranjeno klateško življenje muhih, zabranjeno dozdevnim puščavnikom in zamaknjenim hoditi po mestih in vaseh; zabranjeno tudi duhovnom trgovati. Isti zbor je tudi opredelil odstranivši zaključek zbora l. 1621, da se katoliki

ne morajo prekrstiti, ako prestopijo v pravoslavno vero.

Nravi in običaji. Do druge polovice XVII. veka, ko so se začeli že inostrani, zapadni običaji in nazori, če tudi še precej malo, širiti med višje slojeve občinstva, — do druge polovice XVII. veka, gospodovali so isti običaji in poverja, ki jih nahajamo zdaj v življenju kmečkega prebivalstva na dvoru carskem, v hišah velmož, in v izbi kmečkej. Odličnej razredi prebivalstva so se v svojem domačem življenju razlikovali od nižjih v tem, da so imeli svoje žene vedno zaprte, ker so imeli več sredstev za vzdrževanje. Carice in carevne so živele nevidljivo, ko so se vozile v cerkev, bile so kočije njihove popolnoma zagnjene; dogodilo se je, da hčere uglednih ljudij niso bile do poroke nobenkrat v cerkvi; da se nauče devojke brati in pisati, smatrali so popolnoma za nepotrebno. In ker društvo vsled pomanjkanja prosvete ni podajalo za ženski spol dostojnih zabav nego samo spletke in predsodke, morali so bolji ljudje, skrbč za нравstveno čistočo matere obitelji, preporečati, da se popolnoma zapre ter izključljivo gospodarskim skrbem podá, kakor opredeljuje avtor Domo-

gleškega poslanstva pri papeževem dvoru; ali instrukcije, ktere ima v ta namen, so tako omejene in nepopolne, da ne more niti pravega pogajanja pričeti in vsak trenotek je primoran prositi ali novih migljejev prvega ministra, ali mora celo do Londona potovati po nova pooblaščenja.

Tudi Gladstone sam je pokazal v tej stvari veliko neodločnost. Ko je bil nedavno v zbornici poslancev od fanatičnega Anglikana o tej stvari vprašan, je nedoločno odgovoril, da zastopa Erington v Rimu svoje lastne nazore, nikakor pa ni on zastopnik in pooblaščenec vlade. V Rimu sledijo pazljivo takim izjavam in se tudi ravna po njih. Po tem takem pač ni čudno, ako se pogajanje tako zateguje.

Knjižica dr. Capela je bila iz tega namena pisana, da bi nemarnost v tako važnem prasanju konečno prenehala in da bi bili tudi najvišji krogi prepričani o nujni potrebi, da je pri sv. stolici o času, ko je irsko in socijalno prasanje tako nevarno lice dobilo, potreben poseben poslanec angleški. V odločilnih krogih je bila ta knjižica zelo prijazno sprejeta, kar nam daje upanje, da pokaže vlada pri prvi priliki več odločnosti in vnema za tako važno reč.

Politični pregled.

V Ljubljani 12. maja.

Avstrijske dežele.

Vodja deželni vladi na Šlezkem je postal Olivier marquis Bacquehema; star je 36 let, doma je iz Opave v Šleziji, služboval je v raznih krajih, poslednjič v Lincu a tedaj je postal tudi dvorni svetovalec, pravijo da razume več slovanskih jezikov in pričakuje da bode dobro izvrševal svoj posel.

Iz Buda-Pešte. Spodnja zbornica je prestopila na specijelno debato o colnem cenilniku in ga je do točke 43 sprejela.

Iz Lvova se piše, da je državni pravnik zatožbo zoper akademika Sahol in dr. Naumevič-a umaknil; izpuščena sta bila iz zapore (seda), ko sta bila že več časa po ne dolžnem zaprti.)

Vnanje države.

Iz Srbije. Kralj Milan potuje po deželi. V Užici sta postavljena bila dva slavoloka z nadpisoma: „Ovaj put vodi te u Bosnu, pa „Bosna mora biti naša.“ Avstrijski general David bil je že v tem mestu, da pozdravi

kralja v imenu svojega sesarja; kar ga Milan povabi v Čačak, in sam ni šel v Užico, pač pa deputaciji užaljeni zarad tega odgovori: „Drugi put, ako se poboljšate (Pozor br. 107)“

Novo ministerstvo na Turškem. Said paša, dosihmal gubernator v Arhipelu, minister za zunanje zadeve, Assim paša je evkaf minister, Subhi paša je predsednik državnega sveta, Ali Fuad Bey občan vodja davkov, Server paša, poslanec na Dunaji, in Halim paša je varuh svetlišč prorokovih.

Iz Londona 10. maja. Državni tajnik za Irsko je imenovan Traveyan, nečak Macaulay u; za podtajnika pa Mr. Hamilton. bivširavnatelj računstvu pri pomorstvu

Amerikanec Moore in drugi, katere so na sumu imeli zarad umora Cavendisha, so bili oproščeni.

Iz Dublina. Vlada je dovolila 10000 libr. štrig. nagrade temu, kdor izda morivce Cavendisha in Bourketa a 1000 temu, kdor pokaže sled do morivcev.

Iz Kahiru se poroča o razprtiji med Khedivom (namestnim kraljem) in ministerstvom. Sultan mu je po telegramu poročal, da bode Turčija vzajemno z vevlasti nemudoma jela postopati. — Kaj se tam kuha, zvedeli bomo kmali, brž ko ne, bi rada kakšna vevlast Egipt posedla, a drug drugemu zavidajo lepo deželo — med tremi deli sveta.

Za Hartum je nevarnost odstranjena. Krivi prorok Mohidi, od katerega smo zadnjč povedali, da se bliža Hartumu, je bil v vojski ubit, on ki je pravil, da se ga krogla ne prime, a njegova vojna je bila razpodena.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 9. maja. (Ruški judje se selijo v Avstrijo!) Judom se menda nikjer tako dobro ne godi, kakor v Avstriji. Zato pa od vseh strani silijo v naše cesarstvo, in zdaj bi nam še ruske judje radi pripravili v deželo. Nepotrebno se jim zdí preseliti se v Azijo ali Ameriko; čemu tudi, ko jim je Avstrija tako prilična in prijazna? Odbor, ki skrbi za izselevanje judov iz Ruske, poslal je bil te dni odlična uda iz Londona k nam, da v Budapešti in na Dunaji pozvesta, bi li ne hotli ruskim judom dovoliti, da se naselijo v Avstriji? Pa Madjari so že dovolj okusili judovskih blagrov, zato so sklenili, da ruskih

judov ne pusté v deželo; menda jim že domači presedajo. Tis za si toraj ni upal zoper voljo svojih rojakov uslišati prošnje judovskih poslancev. Ko sta vidila, da z naselovanjem na Madjarskem ne bo nič, prosila sta, da bi se smeli judje naseliti v Bosni, kjer potrebujejo mirnih in marljivih prebivalcev. Pa Tisza jima tudi v tem oziru ni hotel ničesa obljubiti, ampak se je izgovarjal, da je to reč skupnega ministerstva, da naj gresta toraj na Dunaj in se oglasita pri skupni vladi. Še tega se nam manjka! Razmere v Bosni so že same na sebi jako zapletene, nevolja in nezaupanje prebivalcev do naše vlade je veliko, in zdaj naj ga še pomnoži s tem, da judov pošlje v deželo, ki bi ljudstvo molzli in drli! Ne moremo toraj verjeti, da bi vlada judom dovolila naselovanje v Bosni. Galicija skuša, kaj se pravi jude imeti v deželi; revščina je splošnja in ljudstvo zaemarjeno. Zdaj pa še ruski judje, ki jih doma preganjajo, begajo v Galicijo, kamor jih je že prišlo okoli 5000 oseb. Osnova se je poseben odbor njim v podporo, ki pravi, da zamore preskrbeti okoli 6000 ljudi s svojimi dohodki. Vlada pa nekako nezaupljivo gleda na vse to, ker se boji, da bi naposled beguni nji ne bili na glavi. S krščanskega stališča se preganjanje judov sicer ne more odobravati, vendar pa zgodovina uči, da so judje s svojim brezobzirnim in neusmiljenim odiranjem in s svojo ošabnostjo še vselej med ljudstvom zbudili tako srditost, da so se odirani ljudje s silo skušali znebiti teh pijavk.

Z Dunaja, 11. maja. (Iz državnega zbora. Za in zoper jude. Bivši župan Newald.) Državni zbor marljivo obravnava colne tarife. Posebno važna je bila razprava o tarifih od finega volnenega blaga. Levičarji so se bili pogodili z Dalmatinci, da bodo soglasno glasovali za povikšanje te colnine od 110 na 200 glđ. Vendar pa je pri glasovanju obveljal nasvet odsekov, da naj bo colnina pri tem blagu 110 glđ., a 161 glasovi proti 152. Z levičarji so glasovali vsi Dalmatinci, dr. Vitezč, Burgstaller pa južna Tirolca Hippoliti in Gentilini. Tržaški poslanci Nabergoj, Vučetič in Wittmann so se glasovanja zdržali, Kronawetter pa je glasoval z desnico. Upanje levičarjev, da bodo vlado pri tej priliki podrli, se toraj ni spoilo, in čakati bodo morali nove prilike, da jo vnovič napadejo. Jutri bode obravnava dovršena, v soboto pa bode menda tretje branje

stroja (hišnega gospodarstva). Kar se tiče pa možkih, bili so vsled pomanjkanja prosvete, vsled nemogočnosti zanimati se z naukom, umetnostjo ter mešati se v osodo vsega tačasnega človeštva, vsled vsega pomanjkanja političnih izvestij, obsojeni slobodni svoj čas potratiti v surovih zabavah, vsled tega razširjanje pijanstva v vseh razredih prebivalstva; bolji ljudje, uprava cerkvena in državna ste z blagorodno gorečnostjo pokazivali na nevarne posledke le-te sramote ter se trudili oslabiti jo, ali ves trud ni imel velikega vspeha, kajti ni bilo mogoče odstraniti sramote, ker se niso dali odstraniti uzroki, iz katerih je ona izvirala.

Najpečalnejši pojavi pa so bili v moskovske državi pravež (ztičevanje dolgov), muke in okrutne kazne (smrtne). Pravež je obstal v tem, da se dolžnika, ki ni mogel plačati, bili s palicami po podplatih tako dolgo dokler ni plačal; valed zaostatka na davkih je bila večina prebivalcev podvržena temu pravežu; gošpoda so tudi mogla svoje kmete kazniti po pravežu. Telesnim kaznam, knuti, palicam so se podvrgavali ljudje vseh razredov. Da se je mogel pa prestopnik pri-

siliti na priznanje prestopka ter na izjavo vseh okoliostij, upotrebljavale so se najostreje muke. Ženo, ki je ubila svojega moža, so zakopali v zemljo do glave; mnogo manje je bil kaznjen mož, ki je ženo svojo ubil; ponarejavec denarjev so zalivali grlo z razbeljeno kovino; krivoverce in čarovnike so sežigali.

Tudi v udobnostih življenja je večina prebivalcev moskovske države prav malo napredovala od prednikov svojih, Rusov XIII. in XIV. veka. Blagajna carska je bila bolj bogata nego knezov moskovskih, bogateja na zlatu, srebru in dragem kamenju, oni so imeli veliko dragih oblek, veliko služabnikov uglednih, veliko konjev, veliko kočij obitih z baršunom in sukaom; ogromna množina jedi se je pripravljala vsaki dan v carske kuhinji; tudi mize ljudij uglednih in bogatih so se v tem pogledu odlikovale: otčine in pomjestja so dostavljala velik izbor različnega živeža. Bogati ljudje so pokazivali svoje bogastvo v množini slug in konjev. Ali prebivališča so bila tesna in bedna; zidane hiše so bile poprej redke; klopi in mize, pokrite s preprogami so bile edino pohištvo, slike v okviru edini ures

v sobah. Kako neukusna so bila prebivališča večine prebivalcev, vidi se iz tega, ker so lesene hiše, popolnoma gotove, prodajali na trgu. Ulice so mostili z deskami. Požari so strašno besnili. Mnogo so trpeli prebivalci mest od požarov, pa tudi od odvračavnih sredstev proti ognju; le ta sredstva pa so obstojala v tem, da je bilo v letnem času, od maja do septembra, mestnim prebivalcem zabranjeno kuriti peči po hišah in kopališčih, a za pripravljanje jedij je bilo zapovedano kuriti po vrtovih in pustih mestih daleč od poslopij. Le to je bilo posebno težko za prebivalce severnih mest, podvrženih severnim vetrom in zimi sred leta in valed njihovih prošenj jim je bilo dovoljeno kuriti na take mrzle dni, pa tudi na neke dni v tednu posebno na velike praznike. Redko naselenje povsodi, ogromne neprehodne šume so dajale lepe priliko razbojnikom, ki so mnogo škodili selskim prebivalcem, mnogo tudi trgovcem. Celo v samej prestolnici so bila razbojstva silna; na maslenico (teden) so lopovi, vsake baže ljudje, pohajkovali v celih trumah z orožjem v roki, ter bili in plenili mimogredoče. (Konec prih.)

postave, pri katerem pa za njo ni nobene nevarnosti, ker bodo tudi mnogi levičarji glasovali za njo, ako se zopet ne spominja, da imajo priliko vlado spraviti v zadrego. Od nedelje do četrta ne bo javnih sej, ter se mnogi poslanci odpeljejo domu, pač pa bodo zborovali odseki, ki imajo še jako veliko posla, zlasti obrtniški odsek, ki hoče na vsak način pred binkošti dovršiti posvetovanje o obrtniški postavi.

Včeraj je Ed. Suess pa Tomašček in 100 tovarišev intrpeliralo, kaj pač hoče storiti za preganjane ruske jude in za odvrite nevarnosti, ki vsled tega proti Avstriji? Ko so pred nekim časom na Ruskem preganjali katoličane in jih s škofi in mašniki vred pošiljali v Sibirijo, se živa duša za nje ni zmečila, in tedanja večina državnega zbora je ravnala po načelu, da se v zadeve drugih držav ni treba vtikati. Ker pa se je srd ruskega ljudstva obrnil proti Judom, vse žile napenjajo, da bi se vnanje države potegnile za nje in jih rešile iz nevarnosti, ki jim preti. Vlada bo pač lahko odgovorila prašalcem, da nima pravice se vtikati v notranje zadeve dežele ruske, in da neče cesarstva spraviti v nevarnost zaradi ruskih judov pričeiti vojsko z Rusijo. Tej interpelaciji nasproti je danes Schönerer zbornici izročil dve peticiji dunajskih prebivalcev, v kateri prosijo, naj se ruski judje ne spuščajo v deželo, in naj se dosedaj sem došli kakor hitro mogoče zopet odženó iz dežele. Schönerer je zahteval, naj se ena teh peticij prebere, ali pa vsaj pridene stenografičnemu zapisniku, češ, da v tej peticiji je izražena želja krščanskega prebivalstva. (Velik krohot med levičarji!) Schönerer pa se odreže: „Izražena je želja krščanskega prebivalstva, ki ni še pojudeno.“ (Dobro! Dobro!) Predlog Schönererjev ostal je v manjšini, ker so samo nekteri poslanci središča glasovali zanj. Pravijo, da hoče te dni še več takih peticij izročiti državnemu zboru.

Sodnijska obravnava o požaru v ringtheatru še ni dovršena in bode sodnija še le drugi teden izrekla razsodbo. Eden zatožencev pa je že oproščen, namreč bivši mestni župan dr. Neuwald. Državni pravdnik je tožbo zastran njega umaknil, ker se je pokazalo, da ni kriv tistih pregreškov, ki so se mu očitati.

Iz Št. Vida nad Ljubljano, 10. maja. Pol leta je že preteklo, odkar nam je nemila smrt pobrala nepozabljivega gospoda očeta Antona Potočnika. V tem dolgem času so vodili osiroteno faro naš kaplan, čast. g. Franjo Marešič v občo zadovoljnost. Pomagali so jim pa nam sosedni čč. oo. Frančiškani iz Ljubljane, za kar jim gré vsa zahvala.

Nastopila pa je zopet veselejša doba za našo duhovnijo; dobili smo namreč dné 2. maja novega g. očeta. Pripeljali so se k nam popoldne omenjenega dne. Povsod so bili z veliko slovesnostjo sprejeti. Na mnogih krajih so bili postavljeni visoki mlaji z narodnimi zastavami; čez cesto bili so prepreženi krasni slavoloki z lepimi napisi.

Št.-Vidci so šli jim precaj dalje naproti z čitalnično zastavo in šolarji s svojimi zastavami. Ljudstvo prihajócega g. župnika veselo pozdravljajo.

Gromovito streljanje vrstilo se je z močnim zvonjenjem; v Št. Vidu jim je deputacija šentvidskih deklet po kratkem nagovoru, izročila prekrasni šopek iz umetnih cvetic.

Podali so se g. oča najprvo v cerkev, kjer je bil blagoslov; potem na božjo njivo, na grob svojih slavni prednikov, gg. Blaža in Antona

Potočnika, in nazadnje v svojo, vso prenovljeno in lepo ozaljšano hišo.

Kakor je bil prihod veličasten, ravno tako je bilo cerkveno vpeljevanje nasledno nedeljo častljivo. V soboto zvečer priredili so jim domači pevci lepo serenado. Med prižiganjem prekrasnih umetnih ognjev in spuščanjem prelepih raket, peli so slavnostno himno in druge narodne pesmi. Ravno tako se je godilo v nedeljo zvečer.

Pri slovesnem vpeljevanji bili so govornik predč. kanonik in dekan g. Anton Urbas.

Zagovorom je nasledovala velika sv. maša, katero so novi g. oče prav lepo peli. Da so se pevci na koru poseba odlikovali, o tem ni treba pisati, ker je že znano, da so v Št.-Vidu trdni Cecilijanci.

Cerkev je bila jako krasno ozaljšana. Po pravici se je vse čudilo veliki vnemi Št.-Vidcev za njih farno cerkev.

Pri svatovskem obedu vrstile so se razne napitnice, med njimi poglavitniše so bile na sv. Očeta Leona XIII., milost. g. knezoškofa, stolni kapitel, kanonika in dekana Urbasa, novega g. očeta, šentvidsko sosesko, in presviti. cesarja Franc Jožefa itd.

Bog nam novega gosp. očeta mnogo, mnogo let ohrani v blagor faranov, čast božjo in katoliško Cerkev!

Telegram „Slovenca.“

Z Dunaja 12. maja.

Zbornica je potrdila colni tarif v tretjem branji in privolila posojilo sto tisoč goldinarjev za tržaško razstavo s 168 glasovi proti 111. Prihodnja seja bo 19. maja.

Domače novice.

V Ljubljani, 13. maja.

(Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji.) Duhovnija Vinica je razpisana 24. apr., kuracija Goče 2. maj. V pokoj se je podal g. J. Pfeifer, duh. v Hrastju. G. Ant. Mandelc, župnik v Banjaloki je vstopil v red kapucinski; njegov namestnik je postal g. M. Grzin; farni namestnik v Vinici g. J. Kösig. Za kaplana v Stari Trg pri Poljansh je postavljen g. Ign. Koren, v Semič za prvega kaplana g. Andr. Zaman, za družega g. Jos. Samide; v Lašče g. J. Bevc; za kurata v Podvelb g. Ant. Lenasi, a Črnega Vrha; v Mirno Peč za kaplana g. Jan. Mazgon, v Spodnjo Idrijo pa g. Jan. Pekovec. — Birmovanje in kanonično obiskanje v Polhovem Gradcu bode 21. maja t. j. šesto nedeljo po velikonoči in 22. maj. v ponedeljek potem v Horjulu. — Bogoslovcev 3. leta bo letos šest posvečenih, in 4. l. nobedin!

(Škrinice za pisma.) V Ljubljani je 20 nabiralnih škrinic za pisma; iz njih se jemlje pisma štirikrat na dan: dopoldne ob 9. in 1/2 11.; popoldne ob 1 in zvečer ob 1/2 8. Za pisma, ki grejo po železnici je na dvorišči tržica, iz katere se vzame pisma tačas, ko ravno voz odhaja na kolodvor.

(Izlet Sokola.) Prvi mali letošnji izlet „Sokola“ bode v nedeljo dné 20. t. m. popoldne ob 2. uri v Vevče. — Dalje opozorujemo vse one čč. gg. Sokolovce, koji se do sedaj še niso oglasili za Binkoštni izlet v Zagreb, da blagovolé to nemudoma storiti, namreč najdalje do 18. t. m. — Oglasila sprejema iz prijaznosti društveni blagajnik gosp. Geba, urar v Stonovih ulicah.

V Ljubljani, dné 12. maja 1882.

Odbor Sokola.

(Potres) je bil v Kamniku 8. t. m. ob 9. uri zvečer, tresla se je zemlja od jugo-zahoda proti severo-vzhodu. Streslo se je štirikrat,

prvikrat ob 9. uri 32 minut, a zadnjikrat ob 9. uri 45 minut, zadnjikrat najhuje, tudi v Tuhinji so čutili istega dne potres, toda nekoliko pozneje, ob 9 1/4 uri.

(Solnčni mrak) bode v sredo 17. t. m. Solnce se bode začelo tamniti nekaj minut pred 6. uro, ob 8 uri bode mrak največi, in ob 8 uri 38 minut bode prenehal.

(Brzovlak južne železnice) bo od 15. maja postajal tudi v R. mskih Toplicah v Laškem trgu.

Razne reči.

— Duhovske spremembe v lavant. škofiji: P. č. g. nadžupnik in dekan v Rogatcu, Ant. Centrih, je imenovan mestni župnik v Brežicah; č. g. Ant. Robar, kaplan na Tebarjih, pride v Braslovče.

— Bode li slovenski tabor v Celji ali ne? Odbor, ki ima skrbeti za potrebne priprave, je izvoljen. Če se skliče nemški „partei“, zborovalo bo tudi slovensko ljudstvo pod milim nebom. Tedaj pripravljeni smo.

— † V Gradcu je umrl dr. Jos. baron Kalchberg v 82. l. starosti. Bil je 1868 minister kmetijstva; za povzdigo poljedelstva si je mnogo prizadeval. Naj v miru počiva!

— Izpred celjske okrožne sodnije se nam poroča, da je bila tam 10. t. m. obravnava zoper Franca Staniča, kmečkega fanta iz Rajhenburške fare. Zatožen je bil, da se je prav nerodno obnašal, ko je srečal rajhenburškega gosp. župnika, ki so šli s sv. Rešnjim telesom na spoved. Ne le, da se nij odkril; še celó s žarečo smodko med zobmi se je predrzno nasproti postavil duhovniku. Obsojen je na 2 meseca ostrega zaporu. Imenovani mladič je služil pri vojaki; kaj potem začel ne vemo. Tega se manjka našemu ljudstvu, da se pohujša po potepencih, ki so hodili nekoliko po svetu, pa priromajo vsi sprideni zopet domú!

— V Zagrebu je preteklo nedeljo v Maksimiru obhajala se velika ljudska veselica z vsakoršnimi igrami in burkami na korist novemu deželnemu kazališču. Vdeleževali so se je najimenitnejši gospodje, gospe in gospice s prevelikimi žrtvami; vspeh vendar, pravijo, ni bil ogromen, kajti ljudstvo nima denarja itd. — Morebiti so ktere druge naprave in poprave ljudóm potrebniše in bolj pri srcu na pr. cerkve v mestu in po deželi, za ktere se pa ne vнемajo tako goreče in občno! — V sredo je imel čitati dr. B. Šutek nekrolog našega ranjkega dr. Janeza Bleiweisa.

— Požar. Sinčeva ves (Kühnsdorf) postaja na železnici, kjer je velika zaloga kupčijskega lesa, je začelo goreti. Požarne straže iz Pliberka, Kaple, Doberle vasi so prišli na pomoč. — Škoda velika.

— Obletnico poroke presvitlega careviča naslednika Rudolfa so praznovali 10. maja v Pragi in po selih sč sv. mašo. Zasebnik Filip Reach je povodom te svečanosti slovesno izročil svoji dve hiši v Pragi, eno kot zavetje ubožnim trgovcem, drugo pa za sirote, judovske dekleta.

— V Pragi je oistro prepovedano tleče klinčke in cigarne končke po ulicah metati zlasti blizo lesenih poslopij. — Tudi drugod bi ne bilo napačno tako razvado prepovedati.

— Osservatore Romano in mladodolaška vlada. Rimski katoliški časniki sedaj z nepremagljivo krepkostjo motajo in šibajo logiko laške vlade, ktere postave zagotvjljajo svobodo in varnost sv. Očeta, v resnici in djanstvu pa se vidi, da papež še v svoji lastni hiši ni gospodar, kjer je vjetničen in oprezovan v vsem svojem djanji.

V silo čvrsti obravnavi praša „Osservatore Romano“ od 30. aprila: Kteri vladar bi trpel, da bi moral skoro vsak dan dajati odgovor od svojih djanj pred kakim časnikarjem, kteri bi ga pri tem pohujšljivo smešil. In vendar se to nezmerno zaničevanje godi namestniku Kristusovem v obliči tistih, ki papeža proglašajo za nadgospodvenega in njegovo osebo za nedotakljivo. Kdor prebira vladne časnike, dobro vé, kako je to res. Zdaj tedaj ste dvé reči: ali postavbe ne zabranjujejo taci divjaštev in so pomanjkljive v eni naj bolj bistvenih zadev; ali pa je s postavami reč oskrbljena, pa postavbe se ne spolnujejo, in papežu dane zagotovila so zgola slepija in igrača? V vsakem oziru morajo katoličani pričati, da sedanji stan sv. Očeta je neprenosljiv.

Vsak manj kosmat liberallec bi utegnil reči: Naj potrpi papež in se udá v té neizogibljive nasledke liberalizma. Toda neizogibljivi ti nasledki niso, zakaj se pa zoper nobenega družega vladarja ne dopusti ne stotni del krivic, s kakoršnimi se naj viši vladar katoličanstva vsak dan obkłada! In vsak naj vé, da mnogi italijanskih časnikov z enako zagriženostjo sovražijo kralja in papeža, oltar in prestol. Stavi se s cer jez sovražnim skazovanjem zoper kralja, zakaj pa ne tudi rogovilstvom zoper papeža?

Temu nasproti laška vlada, ki je v obliči Evrope sprejela dolžnost ohraniti svobodo, veljavo, neodvisnost sv. Očeta, pa dopusti, da časništvo v njegova naj priprostejša opravila pšice meče in njih izvrševanje zadržuje, kakor so na pr., da molčimo o družih, dopolnovanja izpraznjenih služb in njih oprava pri katoliški cerkveni vladi.

In res, vselej kadar papež povzdigne na viši stopnjo kacega prelata, izvoli novih kardinalov, takrat se liberališko časnikarstvo loti dobrega imena taci novincev in jih naj bolj bedasto preresetuje; izmisli si dogodbic in spotikljejev ter take osebnosti po blatu vlačí. Tako se je zgodilo v naj novejših časih pri vatiškanskih povišanjih; časniki, zlasti rimski so se odlikovali s svojimi nesramnostmi in tudi samim kardinalom niso prizanašali, dasiravno je zunanjih dežel naj previdniše in spodobniše časništvo skazovalo spoštovanje do čednosti in učenosti novih škerlatnikov, ki so z drugimi vred vredna krona slavno vladajočemu Leonu XIII.

Kaj tacega se ne vidi nikjer drugje, tudi na Laškem ne, kadar kralj Humbert podpiše imenovanja čeželskih in mestnih glavarjev. Vlada takrat skrbi za spoštovanje povišanih oséb pri časnem vladanju; zakaj pa ne enako pri duhovskem naj višem vladarji, ki je po zagotovilih postavah unemu čisto enak postavljen? Potem takem je vlada sokriva tisti zasramovanj in odgovorna za pritežnosti in nespodobnosti, ki od onod izvirajo zoper svobodno in spodobno izvrševanje papeževe oblasti. In ker so take žaljenja papeževe veljave velikrat celo v vradnih časnikih, ki jih vlada plačuje, se s tem vlada sama stori sokriva naj bolj črnega žaljenja zoper osebo papeža samega.

Ako bi laška vlada, ali vlada nekterih (oligarhija), ki gospoduje v Rimu v imenu Italije, hotla blagor deželi, ne pa zmago sovražnikom papeža in Cerkve; bi pač hodila drugo pot, in ena njenih prvih skrbi bi bila ta, da se spoštujejo osebe od papeža povzdignjene, kakoršnim se tudi na Francoskem, Angleškem, Španjskem, in Avstrijskem skazuje naj više, in pa vradno počesevanje.

Ako pa hočete po vsaki ceni biti in ka-

zati se nespametni, jenajte saj predrzno trditi, da namestnik Kristusov bi se v nobeni dežel bolje ne počutil, kakor se na Laškem.

— Balkan-Presse. Unabhängiges Organ für Politik, Unterhaltung und Volkswirtschaft. Tako se imenuje nov časnik, kteri je v Belgradu po dvakrat na teden — o pondeljkih in četrtek — jel izhajati z glasilko: „Der Wahrheit eine Gasse!“ Pravi, da hoče le resnico poročati iz dežel, ktere dan danes pozornost veliko sveta obračajo na-se, in to prosto, kakor drugo novinarstvo po onih krajih ne more. Resnico hoče braniti, dasi vé, da časih oči kolje. List stane za Avstrijo 10 gld. na leto, 5 gld. na pol leta. Lastnik in vrednik je listu J. M. Bogović. Obetauje je hvalno; da bi se le spolaovalo!

— Segedin bode zopet vstal, tako je rekel presvitli cesar, ko se je pred 2 letoma v čolnu vozil po ulicah poplavljenega mesta. Da, Segedinci marljivo zidajo, vsak hoče po statí hišni gospodar; vladno posojilo se lahko dobi; hiša ostane davkov prosta več let; posojilo se v malih obrokih nazaj plačuje. Po tem takim se nihče ne bo čudil, ako se je posodilo že nad 4 milijone in zopet se je mesca aprila posodilo 70000 tisoč. Suho vreme kaj močno olajšuje zidanje, ker se pesek lože dobi; v Segedinu morajo tudi veliko zasipati, preden hiše postavijo, kdor pa pozneje zasiplje, ko že hiša stoji, ta ima pritličje ravno v 1. nadstropji. Bojé se, da bode več hiš praznih, ko neha zidanje, kajti obrtniki ne bodo imeli več toliko zaslužka, kakor sedaj, ko se zida. Da Segedin postane to, kar se sedaj od njega pričakuje, imeti mora vseučelšče, kar mu je že na pol obljubljeno, potem bi njegove hiše kaj nesle. Vendar nekateri mislijo, da ne bode nič z vseučelščem, ker je preblizo Buda-Pešti in si Presburg na vso moč trudi za te šole. Naj bode to, kakor hoče, lep bo Segedin, ulice je bilo lahko vravnati, da so le podrte strehe in tramove stran spravili in prostor zasuli, zadržka ni bilo več. Le to marsikomu ni prav, ker je pri srečkanji dobil drugej prostor za zidanje, kakor je prej stala njegova hiša.

Notranji okrožni nasip gre večkrat tik starih hiš, večkrat je 1 meter ali 2 višej, kakor podstrešje starih hiš.

Segedin bode imel široke in dobro pomostene ulice in lepe hiše, velike in male, da bode prijetno in v njem stanovati Madjarju, ki pred vsem čisla ravnino. V Segedinu se križa in steka več železnic, mesto je ob izlivu reke Marmaroš v Tiso in je med najboljšimi kupčijskimi mesti na Ogerskem, njegov žitni trg slovi po vsem svetu.

Tukaj je veliko vojaščine, za ktero se zdajo vsakovrstna poslopja, tudi honvedi imajo kje priti. Videti je, da je ministerski predsednik Lajos Tisa isto tako velemožen, kakor delaven.

— Takrat so usmiljene sestre dobre! Gosp. Wingfield, ud angleškemu parlamentu je imel prijatelja pri sebi, ki je za kozami zbolel. Wingfield ga hoče spraviti kam v bolnišnico. — A ni bilo nikjer prostora. Obrnil se je do zasebnih društev, ki bolnikom strežejo, a odgovorili so mu: Kozavim ne strežemo. Nekdo mu je svetoval k protestantskim nunam, a odgovorila mu je prednica: kako more kaj tacega od njih zahtevati? taki nevarnosti se ne sme nihče razpostaviti. Svetoval mu je nekdo, naj gre k katoliškim nunam. Ni mu bilo všeč, a kako si pomagati? Pride k prednici nun a ta mu pravi: Ali je gospod hudo bolan? Ubogi revež. Pri tej priči bom poslala sestro kje. G. Wingfield je to razglasil

v „Daily Telegraph“, lahko si mislimo, kaj so si ljudje mislili. Wingfield še pristavi: protestant sem, ne vem zakaj bi hvalil katoliške nune, a kar je res, je res!

— Razstava v Parizu. Union centrale des beaux arts v Parizu napravi v palači od 1. avgusta do 15. novembra 1882. 1. mednarodno razstavo onih odelkov umetne obrtnije, katera izdeluje stvari iz lesa, papirja in tkanin. Razjasnila o tej razstavi preskrbi trgovinska in obrtna zbornica v Ljubljani, dobi ona tudi vsakdo pri „Union centrale, 3 place des Vosges, Paris“.

— V lice je plunil naučnemu ministru Laškega g. Bacceliju v Rimu profesor univerze Sbarbaro, Obravnavo je bila 2. maja. Minister in profesor sta osebna sovražnika.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gld. 25 kr.; — rež 6 gl. — kr.; — ječmen 5 gld. 20 kr.; — oves 3 gld. 74 kr.; — ajda 4 gl. 87 kr.; — proso 5 gl. 20 kr.; — koroza 6 gld. — kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 60 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr. — masla kilogram 1 gld. 7 kr.; — mast 84 kr.; — špeh frišen 74 kr.; špeh prekajen 78 kr.; jajce po 2 kr.; mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 62 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gld. 50 kr. slama 1 gld. 78 kr.

Dunaj!

Dunaj!

Poslušaj, glej in čudi se!

Skupščinsko gospodarstvo propale „velike anglo-britanske srebrne tovarne“ prodaja vse blago daleč pod ceno. S pošiljanjem zneska ali tudi po poštne povzetji gl. 7.50 dobiva se zelo čislano omizje iz najboljšega anglo-britanskega srebra (ki je poprej stalo nad 40 gld.) in vsak naročnik dobi pismeno garancijo, da ostane jedilno orodje belo 10 let.

- 6 pomiznih nožev z ozaljšano jekleno klino,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih žlic iz enega komada,
- 6 mas. anglo brit. srebrnih žlic pri jedilih,
- 6 finih anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. srebrna zajemalna žlica za juho,
- 1 močna anglo-brit. srebrna žlica za mleko za-jemat,
- 6 ozalj. anglo brit. srebrnih položnikov za nožem,
- 6 angleških škudelj za desert,
- 1 ozalj. pušica za poper ali cukur,
- 6 najbolj finih cizeliranih predloživnih skledic,
- 6 lepih mas. kozarecev za jajca,
- 6 finih anglo-brit. srebrnih žličic za jajca,
- 4 krasne najfinejše skledice za cukur,
- 1 precedilo za čaj najfinejše sorte,
- 2 sijajna svetilnika za salon.

61 komadov.

(2)

V dokaz, da moje naznanilo

ni sleparstvo

obvezujem se s tem javno, da vzamem blago, ako ne ugaja, nazaj, brez vsakega obotavljanja.

Kdor tedaj hoče imeti dobrega in poštenega blaga za svoj denar, naj se le zaupno obrne, dokler zaloga izhaja, na

J. H. Rabinoviez na Dunaj,

glavno zaležništvo anglo britanske srebrne tovarne II. (General-Depot der Anglo-Britanischen Silber-Fabrik II, Schiffamtsgasse 20 a.

Čistilni prah (Putzpulver) za goro omenjeno omizje se dobiva pri meni. Cena škatlic 15 kr.

Po znižani ceni

se dobivajo Slomšekovi zbrani spisi pri gosp. izdajatelju Mih. Lendovškemu v Ptuj (Pettau) in sicer: I. Pesni po 50, II. Basni in III. Životopisi pa po 70 kr. (2)

Pri istem oddajajo se tudi Val. Orožnovi spisi in to po 40 kr. broš. izvod.

J. Blaznikoví nasledniki v Ljubljani.